

למידה מכוונת תוצר – הטוב והרע שבתרופה

כתבו: קרן אולאברי ושרה גולן

הקדמה לסדרת יחידות "למידה מכוונת תוצר"

חינוך סביבתי הוא תחום אינטר-דיסציפלינארי המזמן למידה שיתופית, התנסות אישית וחברתית, התמודדות ערכית והעצמה.

על פי עקרונות החינוך הסביבתי התלמידים חווים את הסביבה באמצעות התנסות אישית, חוקרים את הסביבה בתהליכי חקר אינטר-דיסציפלינאריים ומעצבים את הסביבה באמצעות פעולה חברתית משמעותית.

חינוך סביבתי מחייב שימוש באסטרטגיות למידה רפלקטיביות, מחייב ביקורת תמידית על ערכים ועל נורמות חברתיות. חינוך סביבתי מתאפיין בעידוד תהליכי למידה שיתופיים ובחשיבה אקולוגית, שבה האדם נתפס כחלק מהסביבה וכמשפיע עליה.

שותפות של ילדים בפרויקטים סביבתיים תורמת להבנה והערכה מעמיקה יותר של חברה דמוקרטית, מטפחת מסוגלות עצמית ומעצימה תחושת אחריות אישית.

מערך זה כולל 3 יחידות המציעות פעילות התנסותית בתחום החינוך הסביבתי לבחירתם של תלמידים מחוננים ומצטיינים ולתלמידים נוספים סקרנים ובעלי יכולות גבוהות בכיתה ההטרונגית. הפעילויות מתאימות גם למצבים של למידה מרחוק.

המערכים מתוכננים כפרויקט מכוון תוצר: בכל מערך התלמידים מתעדים מצב קיים בכדי לאתר ולזהות בעיה סביבתית, ואז חוקרים ולומדים על הבעיה ועל הדרכים לפתרון. התלמידים מוזמנים ליישם את הפתרונות אצלם בבית ולפרסם ולרתום אחרים לעשייה.

הפעילויות כוללת הצעה להנחיה לתלמידים, רעיונות להעמקה והעשרה ומגוון קישורים להמשך למידה. ניתן להפעיל שיקול דעת ולהתאים את הפעילות לכל כיתה: לבחור מתוך היצע הרעיונות את המתאים ביותר, להוסיף על הקיים, לאגד בסיפור מסגרת ועוד. מומלץ לאפשר לתלמידים בחירה בין האפשרויות השונות ובחירה במגוון תוצרים אפשריים להצגת הידע הנלמד. מומלץ להשתמש [בשיטת הגייגסו ללמידה בקבוצות](#). שיטה זו אפשרית גם בלמידה מרחוק בחלוקה לחדרי שיחה.

יחידות נוספות במערך זה: [זורמים נכון](#), [הרפתקה בסופר](#)

הטוב והרע שבתרופה

מטרת הפרויקט

הנחיית תלמידים אשר מעוניינים בכך להוביל שינוי ביחד עם בני ביתם להעלאת מודעות להשלכה אחראית של תרופות ישנות בביתם.

קהל היעד

תלמידים סקרנים בעלי מוטיבציה ללמידה אשר בחרו לקחת חלק בפרויקט בכיתות ד-ו.

שלבי הפרויקט

1. עורכים סקר הרגלים בקרב חברים ובני משפחה – מה הם עושים עם תרופות ישנות?
2. לומדים על נזקים סביבתיים הנגרמים מהשלכת תרופות ישנות בפח הרגיל.
3. ממיינים* את התרופות בבית ומשליכים* תרופות ישנות לפח ייעודי בקופות החולים. (*בהשגחת מבוגר)
4. מעלים מודעות חברים ובני משפחה לחשיבות השלכה אחראית של תרופות ישנות.

הנחיות לתלמידים

עורכים סקר הרגלים ובודקים: מה עושים עם תרופות ישנות?

1. החליטו מה מטרת הסקר ומה גודל המדגם.
2. חברו 2-3 שאלות סקר העונות על מטרה זו. תכננו שאלות סקר סגורות כדי שניתן יהיה לכמת את התשובות. לדוגמה, שאלות סולם ליקרט או שאלות רב ברירתיות.
3. ערכו את הסקר ורכזו את התשובות בטבלה ובגרף.
4. נתחו את תוצאות הסקר והסיקו מסקנות.
5. האם הסקר שערכתם מלמד על צורך בפעולת התערבות?

חוקרים ולומדים

1. מהו מסלול הפסולת המוצקה – מהפח ועד המטמנה.
 2. כיצד משפיעה פסולת מוצקה במטמנות על איכות מי התהום?
 3. כיצד קוראים מידע על אריזות של תרופות – מהי תרופה ישנה? מהו תאריך פג תוקף?
 4. איפה ניתן להשליך תרופות ישנות באזור מגוריכם באופן אחראי?
- הערה חשובה: יש להבהיר שמי השתייה מגיעים ממקור נקי ונבדקים כל הזמן.

נקטו בפעולה

שלב זה יעשה רק ביחד עם מבוגר

1. מיינו את התרופות אשר בביתכם.
2. הבחינו בין תרופות ישנות, שתוקפם פג מספר חודשים לאחר פתיחתם, ותרופות שעליהם מוטבע תאריך פג תוקף.
3. האם אתם יודעים למה משמשת כל תרופה? אם לא, בררו ורשמו על גבי אריזת התרופה מה ייעודם.
4. אחסנו את התרופות הטובות במקום בטוח בביתכם, הרחק מידיהם של ילדים קטנים.
5. מיינו את התרופות הישנות או התרופות שאין בהם עוד צורך. אספו אותם והשליכו בפח התרופות הקרוב לביתכם.

פרסמו את העשייה שלכם

1. מדוע חשוב לשתף אחרים בהשלכה אחראית של תרופות ישנות?
2. את מי כדאי לשתף?
3. אילו סוגים של תוצרים חזותיים אתם מכירים? נסו לאתגר את עצמכם, והכינו תוצר חזותי המעלה מודעות לנושא זה, תוך שימוש בעזרים חזותיים פחות מוכרים לכם.

הזדמנויות נוספות להעמקה ולהעשרה

פעילות זו מזמנת למידה והעמקה. בחרו ושלבו חלק מההצעות הבאות במערך הלמידה. הזמינו את התלמידים ללמוד ולחקור:

1. כיצד עורכים סקר? מהו מדגם מייצג? כצד מציגים נתונים בטבלה ובגרף? כיצד מסיקים מסקנות מסקר?
2. מהו סולם ליקרט לשאלות סקר? מתי משתמשים בסולם ליקרט זוגי ומתי בסולם ליקרט אי זוגי?

מקורות וקישורים מומלצים

- [איסוף תרופות למען איכות הסביבה](#), אתר מכבי.
- [כיצד ממחזרים תרופות?](#) פורטל מחזור
- [7 טיפים לשימוש בטוח ויעיל בתרופות](#). YNET
- [זיהום מים מאתרי פסולת](#), אתר סבבה, המשרד להגנת הסביבה.